

**Oponentský posudek na diplomovou práci Radky Váňové
na téma
„Trestněprávní aspekty domácího násilí“**

Rozsah diplomové práce: 90 stran (včetně seznamu použité literatury a příloh)

Datum odevzdání práce: 7. 5. 2013

1. Aktuálnost tématu:

Problém právní ochrany před domácím násilím je předmětem výraznější pozornosti odborné veřejnosti zhruba od počátku nového tisíciletí. Výrazem úsilí o zajištění účinnější právní ochrany obětí domácího násilí je celá řada legislativních změn, k nimž došlo, resp. dochází mimo jiné i v oblasti trestního práva. Téma diplomové práce je tedy jednoznačně aktuální.

2. Náročnost tématu:

Práce vyžaduje nejen důkladnou znalost trestního práva hmotného a procesního, ale též náležitou orientaci v souvisejících otázkách z oblasti práva občanského a správního. Pro úspěšné zvládnutí tématu je nutné, vedle studia právní problematiky, získat odpovídající poznatky z oblasti kriminologie a soudní psychologie.

3. Hodnocení práce podle stanovených kritérií:

Cílem práce je podat přehled o vývoji trestněprávních předpisů reagujících na požadavek ochrany před domácím násilím, analyzovat instituty klíčové pro danou oblast a na podkladě této analýzy formulovat náměty de lege ferenda (viz str. 7-8 práce). Diplomantce se podařilo uvedených cílů dosáhnout.

Práce je přehledně uspořádána. Výklad je rozdělen do šesti kapitol, které jsou dále podrobně členěny, což usnadňuje orientaci v textu.

Systematika práce je vhodně zvolena. Právnímu rozboru předchází charakteristika domácího násilí jako závažného společenského fenoménu, v jejímž rámci jsou vysvětlovány jednak jeho specifické znaky, dále druhy domácího násilí, psychologické následky násilí na obětech a charakteristické rysy jeho pachatelů. Těžiště práce je v rozboru jednotlivých skutkových podstat trestných činů souvisejících s domácím násilím a v rozboru vybraných trestněprocesních aspektů. Největší pozornost je pochopitelně věnována trestným činům týrání osoby žijící ve společném obydlí a týrání svěřené osoby, z procesního práva pak dispozičnímu právu poškozeného podle § 163 TŘ a postavení oběti domácího násilí jako osoby poškozené v trestním řízení. Rozbor těchto otázek je doplněn stručným pohledem na vybrané zahraniční právní úpravy. Výklad uzavírají návrhy de lege ferenda spolu se shrnutím hlavních myšlenek práce.

Po metodologické stránce se práce opírá zejména o studium odborné literatury, judikatury a aktuálních internetových zdrojů. S literárními prameny diplomantka odpovídajícím způsobem pracuje, o čemž svědčí připojený poznámkový aparát. Diplomantce je však možno vytknout, že při studiu literatury mohla více zohlednit aktuální práce týkající se ochrany obětí trestných činů (např. slovenský sborník „Obete kriminality“ z mezinárodní konference konané v roce 2010 nebo sborník „Poškozený a oběť trestného činu z trestněprávního a kriminologického pohledu“ z konference v roce 2012 v Praze).

Práce poskytuje ucelený obraz problematiky. Diplomantce se v ní podařilo postihnout hlavní směry vývoje právní úpravy, upozornit na klíčové problémy a nastínit i některé náměty na zdokonalení právní úpravy.

K práci mám tyto dílčí připomínky:

str. 25, odst. 1 – zákon č. 45/2013 Sb. zakotvil institut zmocněnce?

str. 28, odst. 2 – nepříjemný překlep ve jménu citovaného autora, který se opakuje i na řadě dalších míst,

str. 36, odst. 4 – manželství není v závislém postavení?

str. 36 dole a str. 37 nahoře – platné znění ustanovení o trestném činu znásilnění není dostatečně srozumitelně vysvětleno,

str. 45, odst. 2 – změna terminologie u trestného činu týrání osoby žijící ve společném obydlí nesouvisela s předestřenými úvahami, jak chápat znak „ve společně obývaném bytě nebo domě“,

str. 55, odst. 3 – horní hranice sazby trestu odnětí svobody v § 337 odst. 2 TZ byla s účinností od 15.1.2013 snížena,

str. 65 odst. 3 – je možné stále ještě tvrdit, že procesní postavení poškozeného a obviněného je krajně nevyvážené?

Po formální stránce práce vyhovuje stanoveným požadavkům.

4. Otázka k obhajobě: Zvlášť zranitelné oběti podle nového zákona o obětech trestných činů a jejich práva v trestním řízení.

5. Práci doporučuji k obhajobě.

6. Navržený kvalifikační stupeň: velmi dobře

JUDr. Marie Vanduchová, CSc.

V Praze dne 20. 5. 2013

